

have Betydning med Hensyn til den uværende høitærede Minister, hvis Anskuelse vi desuden have noget Kjendskab til fra Forhandlingerne i Landstinget forrige Aar, og ikke med Hensyn til en senere Minister, der muligvis kan være ved Møret, naar Kommissionerne have endt deres Forretninger, og som, saaledes som Bestemelsen er affattet i § 9, ikke er bunden ved det Resultat, Kommissionerne komme til. Man maa dernæst ikke troe, at de Resultater, som disse Kommissioner ville komme til, ville være eensartede. Det er naturligt, at i en Sag som denne, hvor der hersker saa forskjellige Anskuelse, ville altid de enkelte Medlemmers individuelle Anskuelse om den Størrelse, Præstegaardene bør have, gjøre sig gjældende og faae Indflydelse paa deres Erklæring eller Skjøn om, hvormegent Jord der bør blive ved Præstegaardene og hvormegent der skal stilles derfra. Da imidlertid Spørgsmaalet om Præstegaardenes Størrelse ikke foreligger for Diebliffet, skal jeg heller ikke fremsætte min Mening derom, men forbeholde den, indtil Veilighed gives.

Seg har nu fremsat de Bemærkninger, jeg paa dette Stadium af Sagen har troet det vigtigt at fremsøre, og jeg skal ikke indlade mig paa de store finansielle Principspørgsmaal, som denne Lov giver Anledning til, ikke paa Spørgsmaalet om Rigtigheden eller Hensigtsmæssigheden af Oprettelsen af separate Fonds ligeoverfor Finantsloven, ikke heller paa Spørgsmaalet om Kirkens eller Statens Eiendomsret, ikke heller paa det Spørgsmaal, som fremtræder i Slutningsbestemmelsen i § 12 og som er af en mere formel Bestaffenhed, nemlig om Finantslovens Betydning ligeoverfor de enkelte specielle Love. Seg er overbevist om, at der her i Salen er Mange, som med større Kjendskab til de finansielle og kirkelige Forhold, end jeg er i Besiddelse af, ville kunne med mere Digtighed behandle dem, hvis de overhovedet maatte finde Anledning dertil. Seg for min Person har her paa dette Sted blot villet fremhæve dem, ikke discutere dem.

Faber: Begge de to foregaaende ærede Talere have, saavidt jeg har forstaaet dem, været enige med Lovudkastet i den Hovedtanke, at hvad der hidtil har været henlagt til Geist-

lighedens Lønning, ogsaa fremdeles skulde være henlagt dertil, og i den Henseende maa jeg ganske slutte mig til dem. Derimod har der iøvrigt været en Hovedforsjøl imellem dem i Henseende til den Maade, hvorpaa denne Tanke skulde udføres, idet den første ærede Taler (Fischer) i det Hele taget samstemmede med Lovudkastet, den sidste (Mourier-Petersen) derimod var aldeles uenig dermed. Han foretrak nemlig et andet Forslag, som ogsaa er mig vel bekjendt, ifølge hvilket hele Forandringen ved Geistlighedens Lønning skulde bestaae i at tage fra de bedre udstyrede Kald det, som man kunde antage at være overflødig, og lægge det til de mindre udstyrede Kald, saaledes at den store Ulighed derved ophævedes. Dette Forslag har jo ganske vist noget Tiltalende ved sig, og det er ogsaa bekjendt nok, at det har vundet overmaade megen Tilslutning rundt omkring, navnlig hos Geistligheden selv, og dog troer jeg ikke, at det ret kan tilfredsstille. Det er jo nemlig ikke blot dette, der anses over ved de Geistliges Lønning, at der er saa stor Ulighed mellem Kaldene indbyrdes, men der er ogsaa andre Ulemper ved hele Lønningssystemet, som gjøre, at det maa anses for at være forældet og lidet passende for vor Tid. Seg kan saaledes fremhæve som en Hovedulempe ved Systemet, at de Geistlige selv skulde opkræve og inddrive de Indtægter, de nyde. Dette er vistnok forbundet med saa megen Ulempe for dem og giver Anledning til saa mange Kvalerier, at man maa see at faae denne Lønningssmaade snarest muligt ophævet. Heller ikke gjør det Forslag, som den ærede sidste Taler fremhævede, nogen Forandring ved Raadensaaret, og ligesaa lidt befrier det Embederne for Afgifter til Ombygninger, hvorhos det vistnok er et stort Spørgsmaal, om det er istand til at befrie Embederne fra alle Pensioner. Det af Regjeringen forelagte Forslag, som rigtignok tager Sagen langt mere omfattende, gaaer derimod tillige ud paa at regulere hele Lønningssystemet saaledes, at de forskjellige midlertidige Byrder, der falde paa Kaldene, og mangen en Gang meget trykkende paa de enkelte Kald, kunne forsvinde og gaae over paa Lønningssonden. Naar de Grundsatninger, der ere nedlagte i Lovudkastet, tæn-